

LAKIALOITE 26/2004 vp

Laki kotikuntalain 3 §:n 2 kohdan kumoamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan, että kotikuntalain 3 §:n 2 kohta kumotaan. Lainkohdan kumoaminen tarkoittaisi sitä, että sosiaali- ja terveyden-

huollon yksikössä pitkäaikaisesti hoidossa olevan henkilön kotikunnaksi tulisi hoitolaitoksen sijaintikunta, eli se kunta, missä henkilö asuu.

PERUSTELUT

Henkilön kotikunta määräytyy kotikuntalaissa (201/1994) säädetyn pääsäännön mukaan tosiasiallisen asumisen perusteella. Lain 3 §:ssä säädetään kotikunnan muuttumista koskevista rajoituksista. Henkilön kotikunta ei muutu 3 §:n 2 kohdan mukaan, jos hänen asumisensa toisessa kunnassa johtuu hoidosta tai huollosta sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksikössä tai muutoin vastaavissa olosuhteissa.

Kotikuntalain 3 §:n 2 kohta koskee esimerkiksi vammaisille tarkoitettuja palvelutaloja, päihdehuollon toimintayksiköitä, lasten- ja nuorisonhuoltolaitoksia sekä vanhainkoteja ja sairaaloita. Usein edellä mainituissa tilanteissa asuminen on pitkäaikaista ja se käsitetään osaksi henkilön hoitoa. Yksittäistapauksissa lakia on sovellettu jopa intensiivistä kotisairaanhoidoa ja kotipalveluja tarvitseviin.

Kotikuntalaki tuli voimaan 1.6.1994, joten meillä on jo pitkäaikainen kokemus lain toimivuudesta. Lain 3 §:n 2 kohdan säännökset rajoitta-

vat liikaa esimerkiksi vanhusten ja vammaisten päättäväisyyttä kotikuntaa valittaessa, joten lainkohta tulee poistaa. Se, mikä on kunnalle palvelujen rahoittamisen kannalta edullisinta, ei saa ajaa henkilön liikkumisvapautta koskevan perusoikeuden edelle. Hoidon ja huollon tarpeessa olevan hyvinvoinnin kannalta on olennaista, että hänen itsemääräämisoikeuttaan kunnioitetaan. Omaisten ja läheisten saapuvilla olo voi myös edistää hyvinvointia tai toipumista. Lain 3 §:n 2 kohdan poistamista puoltavat siis sekä henkilön perustuslailliset oikeudet että käytännön syyt. Tällöin toteutuu myös paremmin periaate, että henkilön kotikunta määräytyy kulloinkin tosiasiallisen asumisen perusteella, mutta myös henkilön omalle käsitykselle kotikunnastaan annetaan sille kuuluva merkitys.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

kotikuntalain 3 §:n 2 kohdan kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan 11 päivänä maaliskuuta 1994 annetun kotikuntalain (201/1994) 3 §:n 2 kohta.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta _____.

Helsingissä 17 päivänä maaliskuuta 2004

Pirkko Peltomo /sd
Maija Rask /sd
Marjaana Koskinen /sd
Virpa Puisto /sd
Saara Karhu /sd

Matti Saarinen /sd
Pia Viitanen /sd
Kirsi Ojansuu /vihr
Unto Valpas /vas